

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

«Затверджую»

Ректор
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
академік НАН України

_____ Губерський Л.В.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
підготовки докторів філософії
в аспірантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка
за спеціальністю **033 – філософія**

(освітньо-наукова програма рекомендована до впровадження Вченою радою
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
протокол № 15 від 16.05.2016 року)

Галузь знань – гуманітарні науки

Обсяг освітньої складової програми – 40 кредитів ЄКТС

Термін навчання – 4 роки

Форма навчання – денна

Київ – 2016

ЗМІСТ

1. Загальна характеристика освітньо-наукової програми.	3
2. Зміст освітньо-наукової програми.....	4
3. Мета і завдання освітньо-наукової програми.....	6
4. Науково-дослідницька робота аспіранта	8
5. Асистентська педагогічна практика.....	10
6. Проміжна та підсумкова атестації.....	12
7. Загальні та фахові компетентності випускників аспірантури.....	15
8. Результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів.	20
9. Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення, виконання освітньо-наукової програми	20

Додатки:

Додаток А. Навчальний план підготовки докторів філософії в галузі 03
Гуманітарні науки за спеціальністю 033 “Філософія”

Додаток Б. Графік виконання індивідуального плану науково-дослідницької
роботи аспірантами за ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка за
спеціальністю 033 філософія

Додаток В. Тематика дисертаційних досліджень аспірантів

1. Загальна характеристика освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки докторів філософії поширюється в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Фахівець рівня *доктор філософії*.

За спеціальністю *033 «Філософія»*.

Галузь науки *03 Гуманітарні науки*.

Освітній рівень: *III (освітньо-науковий) рівень вищої освіти*.

Кваліфікації: *доктор філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю «Філософія»*.

З узагальненим об'єктом діяльності: *наука, культура, вища освіта*.

З нормативним терміном навчання (денна форма): *чотири роки*.

Програма призначена для сертифікації докторів філософії та атестації випускників Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Успішне виконання особою ОНП є підставою для присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія.

Ця освітньо-наукова програма (ОНП) розрахована на підготовку за денною формою навчання фахівців III рівня вищої освіти – I наукового ступеня у галузі гуманітарних наук за спеціальністю 033 філософія. Програма розрахована на студентів, які мають ступінь магістра.

Освітньо-наукова програма спрямована на формування у здобувача III рівня вищої освіти – I наукового ступеня (доктора філософії) теоретичних знань, умінь, навичок, загальних та спеціальних компетентностей за спеціальністю 033 філософія, необхідних для продукування нових ідей та проведення наукових досліджень, розв'язання комплексних сучасних проблем розвитку сфери філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання. Програма передбачає Формування здатностей до здійснення науково-дослідницької, інноваційної, професійно-практичної, організаційно-освітньої діяльності в царині філософських наук (теоретичної і практичної філософії, історії філософії, логіки, філософії науки, етики, естетики); оволодіння методологією, сучасними методиками викладання дисциплін галузі філософських наук для студентів вищих навчальних закладів та викладацького складу вищої школи, що проходять підвищення кваліфікації й перепідготовку. Оволодіння здобувачем методологією, сучасними методиками та інформаційними технологіями організації навчального процесу підготовки фахівців з вищою освітою першого (бакалаврського), другого (магістерського) і третього (доктора філософії) рівнів вищої освіти за спеціальністю «Філософія» в галузі гуманітарних наук. Забезпечення проведення здобувачем III рівня вищої освіти – I наукового ступеня власного наукового дослідження за спеціальністю 033 – філософія, результати якого містять наукову новизну, постають розв'язанням наукової проблеми,

важливої для розвитку сфери філософії, а також міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання, мають теоретичне та практичне значення для розвитку філософсько-гуманітарного і філософсько-природничого знання, мають високий рівень публічності та доступності у вітчизняному та світовому науково-освітньому просторі.

Освітньо-наукова програма розрахована на 4 роки та складається з двох основних складових: освітньої (40 кредитів ЄКТС) та наукової.

Ця програма встановлює:

- необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, здобутих особою і достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі дослідницько-іноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого повинні мати наукову новизну, теоретичне та практичне значення;
- нормативний зміст навчання в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, обсяг та рівень засвоєння у процесі підготовки відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія;
- перелік навчальних дисциплін підготовки докторів філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія;
- форму проміжної та підсумкової атестації;
- термін навчання.

Позначення та скорочення

У цій програмі для формування шифрів застосовуються скорочення назв циклів підготовки, до якої віднесено навчальні дисципліни:

ОНД – обов'язкові навчальні дисципліни;

ДФФ/І – дисципліни вибору факультету/інституту;

ДВА – дисципліни вільного вибору аспіранта.

2. Зміст освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова програма передбачає такі складові:

1. Професійна теоретична підготовка, що забезпечує підвищення освітнього рівня за відповідною спеціальністю.

До складу теоретичної підготовки включаються:

– обов’язкові навчальні дисципліни (ОНД), які забезпечують підвищення професійної майстерності майбутньої науково-дослідницької та викладацької діяльності;

– дисципліни вибору факультету (ДФ/І), призначення яких полягає у забезпеченні професійного освітньо-кваліфікаційного рівня;

– дисципліни вибору аспіранта (ДВА) дозволяють отримати додаткові знання, що підвищують їхній фаховий рівень і поглиблюють знання у відповідних фахових спрямуваннях.

2. Проходження асистентської практики дозволить закріпити отримані знання щодо викладацької майстерності.

Аспіранти, які не мають попередньо отриманої педагогічної кваліфікації, можуть прослухати визначену цією програмою педагогічну дисципліну «Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу», після чого їх буде допущено до проходження асистентської практики. У такому випадку їм буде присвоєно додаткову педагогічну кваліфікацію викладача вищого навчального закладу (із внесенням відповідного запису до диплома доктора філософії і додатку до диплома).

3. Науково-дослідницька робота разом з теоретичною забезпечує відповідний освітньо-науковий рівень, необхідний для здійснення самостійної науково-дослідницької діяльності.

4. Підготовка та захист дисертаційної роботи, що разом з теоретичною та практичною підготовкою, а також науково-дослідницькою роботою забезпечує відповідний освітньо-науковий рівень.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії та максимальний навчальний час за циклами наведено у таблиці 1.

Таблиця 1.

**Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки
доктора філософії**

№	Цикли дисциплін	Навчальних годин	Кредитів
1.	Професійна теоретична підготовка	900	30
1.1.	Обов’язкові навчальні дисципліни	300	10
1.2.	Дисципліни вибору факультету	240	8
1.3.	Дисципліни вибору аспіранта	360	12
2.	Асистентська педагогічна практика	300	10
3.	Науково-дослідницька робота	X	X
4.	Підготовка та захист дисертаційної роботи	X	X
Разом		1200	40

2.1. Нормативний зміст освітньо-наукової програми

1. Перелік теоретичних дисциплін з мінімальною кількістю навчальних годин і кредитів ЄКТС, що відводиться на їх вивчення, наведено у додатку А «Навчальний план».

2. Анотації цих дисциплін, що складаються із змістовних модулів та поєднані у структурно-логічну схему, зібрані в інформаційний пакет та розміщені на сайті відділу підготовки та атестації науково-педагогічних кадрів [http:// www.asp.univ.kiev.ua](http://www.asp.univ.kiev.ua) і на сайтах відповідних факультетів/інститутів.

3. Присвоєння кваліфікації «доктор філософії у галузі гуманітарних наук» за спеціальністю 033 «філософія» здійснюється після складання комплексного підсумкового іспиту за фахом та захисту дисертаційної роботи доктора філософії.

4. Вибіркова частина ОНП підготовки доктора філософії складається з дисциплін самостійного вибору аспіранта, запропонованих Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, факультетами та інститутами, відповідно до навчального плану.

5. Університет має право у встановленому порядку змінювати назви навчальних дисциплін.

2.2. Підсумкова атестація аспіранта

Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників шляхом складання комплексного підсумкового іспиту зі спеціальності 033 «Філософія» та захисту дисертаційної роботи доктора філософії.

Комплексний підсумковий іспит із спеціальності 033 «Філософія» складається з 2-х обов'язкових модулів та варіативних модулів (відповідно до напрямку підготовки за кафедрами), що дозволяє перевірити сформованість відповідних умінь та навичок. На іспит виносяться такі обов'язкові модулі:

- 1) Перспективи філософського пізнання: концепції та методології;
- 2) Філософія в сучасному світі.

Присвоєння наукового ступеня доктор філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю релігієзнавство здійснює спеціалізована вчена рада відповідного наукового спрямування. В окремих випадках, згідно з чинним Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. (ст. 6.3, 30.5.5), створюється разова спеціалізована вчена рада у складі 6-7 фахівців відповідного профілю, з яких не менше двох мають бути працівниками інших вищих навчальних закладів або наукових установ. Персональний склад такої ради затверджується Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

3. Мета і завдання освітньо-наукової програми

Метою освітньо-наукової програми є підготовка висококваліфікованого, конкурентоздатного, інтегрованого у європейський та світовий науково-освітній простір фахівця ступеня «доктор філософії у галузі гуманітарних наук» за спеціальністю 033 «філософія», який успішно виконав та захистив власне наукове дослідження у спеціалізованій вченій раді, здатний до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у сфері філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання.

Основні завдання освітньо-наукової програми:

- сформувати у здобувача III рівня вищої освіти – I наукового ступеня доктора філософії загальні компетентності (філософсько-методологічні, мовно-комунікативні, науково-педагогічні), які достатні для проведення власного наукового дослідження за спеціальністю 033 – філософія, участі у колективній науково-дослідній роботі у сфері філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання та її організації; достатні для здійснення власної педагогічної діяльності, організації науково-методичної роботи профільної кафедри (відділу) у вищому навчальному закладі (науковій установі);

- сформувати у здобувача III рівня вищої освіти – I першого наукового ступеня доктора філософії **спеціальні компетентності** за спеціальністю 033 філософія, які достатні для проведення власного наукового дослідження, здійснення власної науково-педагогічної діяльності, здійснення управління науково-дослідною роботою у сфері філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання в цілому й у межах спеціальності 033 філософія зокрема, здійснення практичної фахової діяльності у сфері філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання;

- забезпечити виконання здобувачем наукового ступеня доктора філософії власного наукового дослідження (як правило, у формі дисертаційної роботи) відповідно до пріоритетних напрямів розвитку вітчизняної та світової науки у сфері філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання та вимог, що висуваються до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 філософія;

- створити умови для належного визначення основних етапів та змістовних завдань власного наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії та послідовність їх виконання;

- забезпечити структуроване наукове керівництво власним науковим дослідженням здобувача наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 філософія;

- створити умови для належної публікації проміжних та остаточних результатів власного наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 – філософія у наукових фахових періодичних виданнях та під час роботи наукових конференцій;

- забезпечити системну розширену педагогічну практику аспіранта на кафедрі, яка включає в себе оволодіння сучасними методиками, сучасними інформаційними технологіями викладання дисциплін у сфері філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання, проведення навчальних занять, підготовку та публікацію власних науково-методичних праць за профілем кафедри (робоча навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, навчально-методичний посібник, навчальний посібник, підручник, практикум тощо), практичне освоєння принципів та методів організації науково-педагогічної, наукової та виховної роботи профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків, розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи факультету й університету тощо);

- забезпечити якісний проміжний контроль виконання здобувачем ступеня доктора філософії власного наукового дослідження, створити умови для всебічної, об'єктивної фахової експертизи результатів власного наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії, їх відповідності чинним вимогам до дисертаційних робіт;

- створити умови для підготовки до процедури захисту дисертації (наукового дослідження) здобувача наукового ступеня доктора філософії у спеціалізованій вченій раді.

4. Науково-дослідницька робота аспіранта

Науково-дослідницька робота аспірантів є обов'язковою складовою підготовки висококваліфікованих фахівців (докторів філософії), здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні, наукові завдання. Кредитами не обліковується.

Наукова складова включає проведення фундаментальних та (або) прикладних наукових досліджень у вищому навчальному закладі та/або науковій установі, підготовку до публічного захисту дисертаційного дослідження, тематика якого визначена відповідною кафедрою та затверджена вченою радою факультету/інституту, написання та публікацію статей та апробацію результатів за напрямком дисертаційного дослідження (відповідно до чинних вимог, затверджених МОН України, має бути опубліковано **не менше 5 статей у вітчизняних і міжнародних фахових виданнях**, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, у тому числі **одна стаття у науковому журналі, який включено до міжнародних наукометричних баз даних**).

Науково-дослідницька робота аспіранта здійснюється під керівництвом наукового керівника, умовно може бути розділена на підготовчий та

основний етапи та включає наступні види діяльності. На підготовчому етапі аспірант:

1. Обирає тему наукового дослідження та обґрунтовує актуальність обраної теми дослідження. Здійснює перегляд каталогів захищених дисертацій і знайомиться з вже виконаними на кафедрі дисертаційними роботами. Опрацьовує новітні результати досліджень в обраній та суміжних сферах науки. Ознайомлюється з аналітичними оглядами і статтями у фахових виданнях, проводить консультації з фахівцями з метою виявлення маловивчених наукових проблем і питань, що є актуальними. Вивчає та аналізує основні підходи та позиції наукових шкіл і течій у вирішенні досліджуваної проблеми; уточнює термінологію в обраній галузі знань. Здійснює пошук літературних джерел з обраної теми.

2. Проводить планування дисертаційної роботи шляхом складання індивідуального плану аспіранта; робочого плану аспіранта.

3. Здійснює постановку цілей і завдань дисертаційної роботи. Визначає об'єкт і предмет наукового дослідження.

4. Обирає методи (методику) проведення дослідження.

5. Здійснює опис процесу наукового дослідження у дисертаційній роботі шляхом формування плану-проспекту, який являє собою реферативний виклад питань, за якими надалі буде систематизуватися весь зібраний фактичний матеріал.

Під час основного етапу науково-дослідницької роботи аспірант:

1. Проводить науково-дослідницькі роботи відповідно до профілю ОНП аспірантури, з використанням фундаментальних і прикладних дисциплін, що викладаються. Займається науковою роботою з виконання теоретичної та практичної частини дослідження.

2. Аналізує та узагальнює результати наукового дослідження на основі сучасних міждисциплінарних підходів, застосування наукових методологічних принципів та методичних прийомів дослідження, використання в дослідженні тематичних інформаційних ресурсів, провідного вітчизняного і зарубіжного досвіду з тематики дослідження.

3. Здійснює підготовку та видання публікацій за темою дисертації: монографій та наукових публікацій у вітчизняних фахових виданнях, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки і виданнях, включених у міжнародні наукометричні бази даних, наукових публікацій в інших виданнях.

4. Проводить апробацію результатів наукових досліджень шляхом участі у наукових конференціях: у міжнародних та зарубіжних конференціях; у всеукраїнських конференціях; у регіональних та міжвузівських конференціях, у наукових семінарах. Бере участь у конкурсах наукових робіт.

5. Бере участь у роботі Наукового товариства студентів та аспірантів та у заходах Ради молодих вчених університету.

6. Залучається до виконання держбюджетної або госпдоговірної тематики в рамках державних, міжвузівських або університетських грантів, а також індивідуальних планів кафедр.

7. Якщо за науковими результатами наукового дослідження було отримано винахід, то аспірантом готуються та подаються документи для отримання патенту на винахід (авторське свідоцтво).

8. Займається проведенням досліджень та підготовкою дисертаційної роботи, формулюванням висновків дисертаційної роботи.

9. Здійснює оцінку отриманих результатів, які обговорюються на засіданні секції, а потім виносяться для обговорення та дискусії на засіданні кафедри.

10. Проходить попередню експертизу дисертації на кафедрі (передзахист).

11. Займається роботою з підготовки рукопису дисертації.

12. Працює над створенням нових перспективних засобів, в організації робіт щодо практичного використання та впровадження результатів дослідження.

13. Захищає дисертацію у спеціалізованій вченій раді.

Науково-дослідницька робота відображається у **індивідуальному плані підготовки фахівця**. Контроль виконання індивідуального плану підготовки здійснює кафедра релігієзнавства шляхом атестації. **Атестація аспірантів** здійснюється відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю. Атестація аспірантів проводиться раз на рік. Атестації передують проміжні звіти. Аспірант **звітує** на кафедрі 2 рази на рік.

При атестації аспіранта враховуються виконання програмних вимог як освітньої так і наукової компонент освітньо-наукової програми. Аспіранти, що успішно пройшли щорічну атестацію, переводяться на наступний рік навчання. Аспіранти, які не пройшли атестацію, підлягають відрахуванню.

Метою проміжних звітів є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. **Проміжний звіт** має включати три модулі:

1. Теоретичний модуль.
2. Науково-дослідницький.
3. Практичний модуль.

Результатом навчання в аспірантурі є складання комплексного іспиту зі спеціальності та захист дисертації в спеціалізованій вченій раді.

5. Асистентська педагогічна практика

Асистентська педагогічна практика є обов'язковим компонентом ОНП підготовки докторів філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю релігієзнавство на філософському факультеті Київського національного

університету імені Тараса Шевченка. Вона має на меті набуття аспірантом професійних навичок та вмінь викладача вищого навчального закладу.

Асистентська педагогічна практика обсягом 10 кредитів ЄКТС проводиться не менше 20 тижнів. Тривалість асистентської педагогічної практики визначається залежно від графіка навчального процесу за денною формою навчання на факультеті або в інституті (відповідно до наказу ректора № 830-32 від 19.11.2015 року «Про підготовку до 2016/2017 н. р.» асистентська педагогічна практика має здійснюватися аспірантами другого та третього років навчання і складати не менше 50 годин на навчальний рік у формі семінарських (практичних) занять, написання та впровадження у навчальний процес власного науково-педагогічного твору за профілем кафедри (робоча навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, навчально-методичний посібник, навчальний посібник, підручник, практикум тощо), розробка й впровадження власної науково-педагогічної розробки в системі електронного навчання Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

До проходження асистентської педагогічної практики поза будь-якими умовами допускається аспірант, який до вступу в аспірантуру (на рівні магістратури) прослухав необхідні навчальні дисципліни і отримав відповідні педагогічні компетентності. Якщо ж аспірант не набув достатніх для проведення асистентської педагогічної практики педагогічних компетентностей – в такому випадку він має можливість спочатку прослухати такий курс, і лише потім допускається до проходження асистентської педагогічної практики. Формування теоретичних знань щодо сутності, структури та форм навчального процесу підготовки фахівців зі спеціальності 033 «Філософія» відбувається під час вивчення педагогічної дисципліни «Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу». Відпрацювання практичних умінь і навичок аспіранта здійснювати підготовку навчально-методичного забезпечення, підготовку та прочитання 1–2 лекцій разом з керівником практики, проведення семінарських занять, організацію самостійної роботи студентів, в межах дисциплін, які викладає науковий керівник, відбувається під час проходження асистентської педагогічної практики, що передбачено навчальним планом на другому та третьому році навчання залежно від фактичного педагогічного навантаження на кафедрі.

По завершенню курсу і проходження практики аспірант може отримати додаткову педагогічну кваліфікацію «Викладач вищого навчального закладу».

Той аспірант, який не набув на рівні магістратури педагогічних компетентностей і не має бажання прослухати відповідний курс з педагогіки – проходить асистентську педагогічну практику за наказом по університету під керівництвом наукового керівника, однак додаткової педагогічної кваліфікації не отримує.

Метою асистентської педагогічної практики є поглиблення та закріплення знань аспірантів з питань організації і форм здійснення

навчального процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмій і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих дисциплін відповідного фахового напрямку та дисциплін фундаментального циклу для спеціальності 033 «Філософія».

Асистентська педагогічна практика має бути наближеною до напрямів наукових досліджень аспіранта. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом при написанні дисертаційної роботи.

Згідно з навчальним планом підготовки докторів філософії, асистентська педагогічна практика в обсязі 300 год., у тому числі не менше 50 годин семінарських занять зі студентами.

Проходження асистентської педагогічної практики передбачає виконання аспірантом наступних видів робіт:

- підготовку та прочитання 1–2 лекцій разом з лектором з дисциплін, які викладаються науковим керівником;
- підготовку та проведення семінарських (лабораторних) занять;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення семінарських (лабораторних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з дисциплін, що читаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

Захист звіту з асистентської педагогічної практики відбувається перед членами комісії, яка створюється за розпорядженням декана філософського факультету. Підсумки асистентської педагогічної практики обговорюються на засіданнях відповідних кафедр під час проміжної атестації аспірантів, а загальні підсумки – затверджуються на засіданні Вченої ради філософського факультету.

6. Проміжна та підсумкова атестації

Атестація аспірантів здійснюється відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю релігієзнавство. В процесі підготовки докторів філософії використовують дві форми атестації: проміжну та підсумкову. Відповідно до діючих нормативно-правових документів Міністерства освіти і науки України та Київського національного університету імені Тараса Шевченка підсумкова атестація

випускників, що завершують навчання за освітньо-науковими програмами доктора філософії, є обов'язковою.

Навчальний рік в аспірантурі університету триває з 1 жовтня поточного року по 30 вересня наступного року (семестри відсутні), включає в себе дві екзаменаційні сесії, щорічні канікули (липень-серпень поточного року).

За результатами атестації кафедрою релігієзнавства та вченою радою філософського факультету оцінюється успішність виконання аспірантом (здобувачем) вимог освітньо-наукової програми та приймається рішення про переведення на наступний рік навчання, або завершення навчання, або відрахування за невиконання вимог освітньо-наукової програми.

Атестація проводиться у вересні поточного року.

Для проведення підсумкової атестації в графіку навчального процесу виділяється 3 тижні на IV році навчання.

Атестація аспірантів здійснюється відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю і проводиться раз на рік. Атестації передують проміжні звіти. Аспірант звітує на кафедрі 2 рази на рік.

Під час атестації аспіранта враховується виконання програмних вимог як освітньої, так і наукової складових освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії. Аспіранти, які успішно пройшли щорічну атестацію, переводяться на наступний рік навчання. Аспіранти, які не пройшли атестацію, підлягають відрахуванню.

6.1. Проміжна атестація

Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану аспіранта за всіма складовими, передбаченими навчальним планом. Проміжна атестація включає три модулі: 1) теоретичний, 2) науково-дослідницький, 3) практичний.

6.1.1. Атестація за теоретичним модулем передбачає складання іспитів відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за спеціальністю 033 «Філософія». Склад екзаменаційної комісії та голова призначається наказом ректора університету після повного виконання програми освітньо-наукового рівня доктора філософії з метою встановлення фактичної відповідності рівня теоретичної підготовки вимогам загальних та фахових компетентностей випускників аспірантури. Технологія проміжної атестації включає наступні етапи:

- розробка теоретичних питань науково-аналітичного характеру;
- проведення контролю;
- перевірка виконаних завдань;
- усне обговорення письмових відповідей на теоретичні питання, творчі завдання, відповіді на додаткові запитання членів екзаменаційної комісії;
- оцінювання ступеня досягнення кінцевих цілей теоретичної підготовки аспірантів відповідно до об'єктивних критеріїв.

6.1.2. Науково-дослідницький модуль, відповідно до начального плану, передбачає проведення поточної атестації аспірантів раз на рік та звітування на засіданні кафедри двічі на рік. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням індивідуального плану науково-дослідницького пошуку та дотриманням графіку підготовки результатів науково-дослідницької роботи (див. п.7).

6.1.3. Практичний модуль, відповідно до начального плану, передбачає проведення асистентської педагогічної практики на другому та третьому році навчання. Метою проміжної атестації за практичною складовою є контроль за виконанням індивідуального плану та набуття аспірантом професійних навичок та вмінь на посаді викладача. Атестація за практичним модулем здійснюється на підставі висновків комісії з проведення захисту асистентської педагогічної практики, яка створюється за розпорядженням декана філософського факультету.

6.2. Підсумкова атестація

Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам Освітньо-наукової програми доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія. Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками: 1) оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки; 2) встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія.

6.2.1. Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає складання комплексного підсумкового іспиту за спеціальністю 033 «Філософія» відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за цією спеціальністю. Комплексний підсумковий іспит передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю 033 «Філософія» і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень професійної та наукової підготовки випускників аспірантури вищих навчальних закладів. Програма комплексного іспиту містить обов'язковий і варіативний модулі. Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сфери філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання, оволодіння прикладним знанням значення і ролі філософа в сучасній суспільній практиці, використовуючи для цього потенціал сфери філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання, оволодіння сучасними вітчизняними та зарубіжними цільовими програмними методами з напряму дослідження, а варіативний модуль стосується наукових та практичних аспектів відповідно до обраного напряму дисертаційної роботи. Комплексний екзамен дає можливість встановити рівень теоретичної та практичної фахової підготовки аспіранта. Підсумкова атестація здійснюється екзаменаційною

комісією, склад якої та голова призначається наказом ректора університету після повного виконання програми освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії з метою встановлення фактичної відповідності рівня теоретичної та практичної фахової підготовки вимогам фахових компетентностей випускників аспірантури за спеціальністю 033 «Філософія».

Комплексний іспит складається з виконання теоретичних і практичних (аналітичних) завдань:

- теоретичне завдання передбачає письмову відповідь на теоретичні питання, які стосуються сучасних проблем сфери філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання, що дає можливість оцінити теоретичний рівень професійної підготовки за спеціальністю 033 «Філософія» (питання включають обов'язковий і варіативний модулі програми);
- практичне (аналітичне) завдання передбачає науковий пошук в межах чітко окресленої проблеми, за результатами якого формується розгорнута аналітична записка (відповідно до напрямку дослідження).

6.2.2. Нормативною формою підсумкової атестації є **прилюдний захист результатів науково-дослідницької роботи**, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висуваються до доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія.

Підсумкову атестацію у вигляді прилюдного захисту дисертації здійснює спеціалізована вчена рада, склад якої затверджується Міністерством освіти і науки України на підставі чинних нормативно-правових документів. В окремих випадках згідно з Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. (ст. 6.3, 30.5.5) створюється разова спеціалізована вчена рада у складі 6–7 фахівців відповідного профілю, з яких не менше двох мають бути працівниками інших вищих навчальних закладів або наукових установ. Персональний склад такої ради затверджується Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

На дисертаційну роботу доктора філософії в галузі гуманітарних наук за спеціальністю філософія покладається основна дослідницька і фахова кваліфікаційна функція, яка виражається у здатності пошукувача ступеня доктора філософії вести самостійний науковий пошук, вирішувати прикладні наукові завдання і здійснювати їхнє наукове узагальнення у вигляді власного внеску у розвиток сфери філософських наук і міждисциплінарної комплексної царини філософського, природничого і гуманітарного знання. Вона являє собою результат самостійної наукової роботи аспіранта і має статус інтелектуального продукту на правах рукопису.

Підсумкова атестація аспірантів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю 033 «Філософія», завершується присудженням наукового ступеня «доктор філософії» в галузі гуманітарних наук за спеціальністю 033 «Філософія» з врученням диплому встановленого зразка про рівень освіти та кваліфікацію.

7. Загальні та фахові компетентності випускників аспірантури

Освітньо-наукова програма передбачає опанування здобувачем наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 філософія низки загальних та спеціальних компетентностей, достатніх для досягнення мети та основних завдань освітньо-наукової програми, підготовки та захисту дисертації за спеціальністю 033 філософія, здійснення науково-дослідної, науково-організаційної, науково-педагогічної, організаційно-педагогічної діяльності за фахом.

За результатами виконання ОНП підготовки докторів філософії за спеціальністю 033 «Філософія» випускники аспірантури набувають інтегральну, загальні та фахові компетентності:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності даної програми класифіковані на декілька груп: дослідницькі компетентності, комунікативні компетентності, управлінські компетентності, науково-педагогічні компетентності, етичні компетентності. Дескриптори груп компетентностей використовуються для зручності опису й поліпшення прозорості змісту даної освітньо-наукової програми.

Освітньо-наукова програма розрахована таким чином, що частина загальних компетентностей здобуваються у межах освітньої складової програми, а інша частина – у межах наукової складової програми. Причому частина загальних компетентностей здобувається шляхом опанування ряду обов'язкових навчальних дисциплін, дисциплін вибору факультету та дисциплін вільного вибору аспіранта, а інша частина загальних компетентностей здобувається шляхом проходження асистентської педагогічної практики за профільною кафедрою, організаційно-педагогічної роботи на профільній кафедрі, виконання дисертаційного дослідження, публікації результатів дисертаційного дослідження у наукових фахових періодичних виданнях, публікації результатів дисертаційної роботи шляхом участі у роботі наукових конференцій (національного та міжнародного рівнів), написанні та публікації власних науково-педагогічних творів.

Загальні компетентності:

1. Володіння найбільш передовими концептуальними та методологічними знаннями в галузі науково-дослідної та професійної діяльності і на межі предметних галузей.
2. Здатність до критичного мислення, вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення.
3. Володіння критичним аналізом і оцінкою в ситуації синтезу нових та складних ідей.

4. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій для організації і здійснення пізнавального процесу.
5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу різних даних з різних джерел в ситуації створення інформаційної бази для дослідницького процесу.
6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), використовувати у взаємному доповненні найсучасніші методологічні підходи.
7. Мовно-комунікативна здатність працювати в міжнародному науковому просторі, всебічно використовуючи його ресурси для формування своєї наукової позиції, для наукової кооперації, а також для просування власних дослідницьких проектів.
8. Здатність практично застосовувати іноземну мову у науковій роботі, науково-педагогічній та інноваційній діяльності.
9. Організаційна і лідерська здатність розробляти та управляти науковими проектами, що вимагають складного рівня співробітництва між вченими як однієї галузі, так і суміжних.
10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, системно і послідовно формуючи наукове дослідження високого рівня абстрактності і складності.
11. Здатність спілкуватися з нефахівцями своєї галузі (з експертами з інших галузей) для формування і підтримки міждисциплінарної взаємодії вчених.
12. Здатність працювати автономно, заснована на постійному саморозвитку і самовдосконаленні.
13. Здатність брати участь у організації науково-педагогічної роботи профільної кафедри, знати та розуміти принципи організації роботи профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків, розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи факультету й університету).
14. Бути відповідальним суб'єктом наукової спільноти, дотримуватися вимог етосу науки і наукової спільноти, її етичних правил і норм, поділяти її цінності та цілі, а також передавати в процесі педагогічної практики іншим.
15. Здатність діяти соціально відповідально та по-громадянськи свідомо, презентуючи в своїй діяльності і її результатах для широкої спільноти соціальний інститут науки і гуманістичні цінності загалом.

Спеціальні компетентності освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 033 філософія не потребують додаткової класифікації, оскільки представляють собою динамічну комбінацію знань, вмінь, практичних навичок та способів мислення в межах вузької спеціальності.

Спеціальні компетентності передбачають наявність у фахівця ступеня доктора філософії за спеціальністю 033 філософія сформованих здатностей до здійснення науково-дослідницької, інноваційної, професійно-практичної,

організаційно-освітньої діяльності в царині філософських наук (теоретичної і практичної філософії, історії філософії, логіки, філософії науки, етики, естетики); оволодіння методологією, сучасними методиками викладання дисциплін галузі філософських наук для студентів вищих навчальних закладів та викладацького складу вищої школи, що проходять підвищення кваліфікації й перепідготовку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

Дослідницькі компетентності, що характеризують знання і вміння:

1. Знання сутності, специфічних рис, властивостей та критеріїв нового наукового знання в сфері теоретичної і практичної філософії, історії філософії, логіки, філософії науки, етики, естетики.
2. Вміння з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, усвідомлювати актуальність і мету власного наукового дослідження, усвідомлювати значення власного наукового дослідження для розвитку інших галузей науки, суспільно-політичного, економічного життя, національної чи світової духовної культури.
3. Здатність до участі у міждисциплінарних проектах комплексного наукового дослідження складних систем, використовувати результати наукових досліджень інших галузей науки для досягнення цілей власного наукового дослідження в сфері теоретичної і практичної філософії, історії філософії, логіки, філософії науки, етики, естетики.
4. Здатність ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень в сфері теоретичної і практичної філософії, історії філософії, філософії науки, логіки, етики, естетики.
5. Вміння практично застосовувати сучасні філософські знання у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.
6. Вміння ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні та експериментальні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань в сфері теоретичної і практичної філософії, історії філософії, філософії науки, логіки, етики, естетики.

Комунікативні і управлінські компетентності:

7. Здатність письмового і усного володіння філософською іноземною мовою, що дозволяє презентувати хід і результати наукового дослідження як для широкої спільноти, так і для фахівців в даній і/або суміжній галузі.

8. Здатність написання філософською іноземною мовою у відповідності до специфічної стилістики зі знанням спеціальної термінології і етимології ключових слів та понять власних наукових творів різного змісту та обсягу (наукова стаття, автореферат, тези конференції, наукова доповідь, запит на науковий грант, договір про співпрацю, звіт з наукової роботи, дисертація тощо).
9. Здатність усно практично використовувати філософську іноземну мову у науковій та інноваційній діяльності (усний виступ на конференції, використання іноземної мови у ділових переговорах щодо комерціалізації результатів наукового дослідження тощо).
10. Здатність практичного використання інформаційних технологій у організації та проведенні філософських наукових заходів (конференції, наукові семінари, майстер-класи тощо) і представленні власного дослідження.
11. Знати основи і специфіку управління науково-дослідною роботою факультету й університету в своїй (гуманітарній) і/або суміжній галузі, враховуючи філософську спеціальність, для ефективного керування, раціонально використовуючи наявні (матеріальні і людські) ресурси.
12. Уміння організації і проведення наукового дискурсу на засадах філософських знань про його природу, мету і сенс.
13. Уміння організації публічного простору і проведення суспільного дискурсу на засадах знань про їхню природу, мету і сенс, уміння позиціонувати філософію як трансдисциплінарну платформу для інтеграції українського суспільства на засадах ідей толерантності, діалогу й полілогу.

Науково-педагогічні та етичні компетенції, які відповідають за автономність і відповідальність:

14. Знати специфіку педагогічного процесу в сфері філософських наук і мати уявлення про його результат (образ науковця-філософа). (СК-14)
15. Володіти знанням філософських традицій, використовувати їх у педагогічному процесі.
16. Здатність брати участь у організації науково-педагогічної роботи профільної кафедри, знати та розуміти принципи організації роботи профільної кафедри (розподіл функціональних обов'язків, розподіл педагогічного навантаження, місце кафедри у системі науково-дослідної роботи факультету й університету), враховуючи специфіку філософських наук.
17. Практичне вміння в методичній організації педагогічного процесу з обов'язковим врахуванням специфіки філософського знання (робоча навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, навчально-методичний посібник, навчальний посібник, підручник, практикум тощо).

18.Вміння використовувати специфіку філософського знання для саморефлексії та самовдосконалення.

19.Здатність працювати в межах сучасного (постнекласичного) типу наукової раціональності, вміння продукувати нові наукові ідеї з урахуванням етичних цінностей сучасної світової культури (екологічних, етико-моральних, міжнародно-правових, релігійних тощо).

Відповідно до навчального плану спеціальні компетентності здобуваються шляхом опанування ряду дисциплін вибору факультету, дисциплін вільного вибору аспіранта, шляхом проходження асистентської педагогічної практики, організаційно-педагогічною роботою на кафедрі релігієзнавства, виконанням дисертаційного дослідження, публікації результатів дисертаційного дослідження у наукових фахових періодичних виданнях, публікації результатів дисертаційної роботи шляхом участі у роботі наукових конференцій (національного та міжнародного рівнів), написанні та публікації власних науково-педагогічних творів.

8. Результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів мають бути представлені через набуття ними теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексу проблем у галузі професійної та (або) дослідницької діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичну та практичну значимість. (таблиця)

Основні результати навчання та науково-дослідницької діяльності аспірантів мають бути представлені такими складовими:

1. Прослуховування курсів та спецкурсів в обсязі 30 кредитів.
2. Складання екзаменів відповідно до навчального плану теоретичної підготовки.
3. Проходження та успішний захист асистентської педагогічної практики.
4. Підготовка дисертаційної роботи, яка рекомендована кафедрою до захисту на спеціалізованій вченій раді, що діє в університеті.
5. Публікація за темою дисертації не менше 5-ти статей у фахових виданнях, з яких не менше як 1 стаття має бути опублікована у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз даних.
6. Апробація результатів дисертаційної роботи шляхом участі в роботі не менше 3-х всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій, семінарів та інших форм наукової комунікації.

(Деталізовані результати навчання за спеціальністю 033 філософія подані в Додатку В.).

9. Матеріально-технічне, навчально-методичне та інформаційне забезпечення виконання освітньо-наукової програми

Освітньо-наукова підготовка доктора філософії за спеціальністю 033 філософія здійснюється на базі філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, який знаходиться у Головному навчальному корпусі університету (вул.Володимирська, 60).

У Головному навчальному корпусі університету є достатня кількість аудиторій, лабораторій, навчальних площ, що загалом забезпечує існуючий обсяг підготовки фахівців з вищою освітою, активно здійснюється суттєве поліпшення матеріально-технічної бази навчального процесу.

Головний навчальний корпус університету знаходиться у задовільному стані (у всіх навчальних аудиторіях здійснений сучасний ремонт) і відповідає санітарно-технічним і протипожежним вимогам.

Загальна площа Головного навчального корпусу становить 30271,2 м². Цей показник є задовільним для створення належних умов навчання.

На території студмістечка знаходяться гуртожитки для проживання. У студмістечку функціонують їдальня, буфети, медпункт, студентський профілакторій та студентська поліклініка, а також обладнані спортивні майданчики.

Матеріальні цінності зберігаються на складах та у приміщеннях, обладнаних охороною сигналізацією. В усіх корпусах цілодобово діє охорона.

Кафедри, що забезпечують реалізацію ОНП «Філософія», розташовані у окремих кабінетах, який устатковані меблями: столи, шафи для літератури. У своєму розпорядженні кафедри мають сучасну матеріально-технічну базу: комп'ютери, ноутбуки, мультимедійні проектори. Все обладнання відповідає потребам навчального процесу. На кафедрах забезпечується виконання норм охорони праці та протипожежної безпеки. Стан освітлення аудиторій відповідає нормам.

Кафедри, що забезпечують реалізацію ОНП «Філософія», широко використовують матеріально-технічну базу навчально-освітніх і науково-дослідних установ Києва, передусім філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Сучасний стан матеріально-технічної бази Київського національного університету імені Тараса Шевченка, в якому готуються фахівці зі спеціальності 033 філософія, забезпечує навчально-виховний процес, проведення науково-дослідної роботи на належному рівні.

Кафедри, що забезпечують реалізацію ОНП «Філософія», мають у розпорядженні понад 25 сучасних комп'ютерів, під'єднаних до мережі Internet та кафедральної локальної комп'ютерної мережі. На одного аспіранта на день за період навчання в середньому припадає 3 години роботи з ПЕОМ. Кількість робочих комп'ютерних місць у розрахунку на 100 аспірантів становить 13,1.

Обчислювальна техніка використовується також для реалізації цілої низки управлінських та фінансово-економічних завдань.

Усі види занять, що передбачені навчальними планами, повною мірою забезпечені необхідними навчальними площами, технічними засобами у відповідності до вимог робочих навчальних програм. Площа кафедр та науково-дослідницьких і навчально-освітніх структурних підрозділів філософського факультету, безпосередньо пов'язаних з підготовкою докторів філософії зі спеціальності 033 «Філософія» представлена у таблиці 3.

Таблиця 3.

Площа приміщень філософського факультету, пов'язаних з підготовкою докторів філософії зі спеціальності 033 – Філософія

Філософський факультет					
Номер приміщення	назва приміщень за функціональним призначенням (приміщень для занять студентів (курсантів, слухачів, тощо)(аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії, тощо); Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних працівників), тощо	Загальна площа приміщення (м.кв.)	У тому числі		
			Власна (м.кв.)	Орендована (м.кв.)	Здано в оренду (м.кв.)
201	кафедра	65,22	65,22		
232	Кафедра філософії гуманітарних наук	70	70		
233	Кафедра теоретичної і практичної філософії	75	75		
237	Кафедра української філософії та культури	43	43		
268	Кафедра етики, естетики та культурології	64	64		
303	комп'ютерний клас	64	64		
304	Науково - видавничий відділ	29	29		
305,306	Приймальня, кабінет декана	53	53		
307	Навчальна частина, денна форма навчання	28	28		
308	Кафедра політології, кабінет академіка Чухно А.А.	27	27		
308а	Кафедра політології	28	28		
309	Кафедра релігієзнавства	30	30		
310	Лінгафонний кабінет	47	47		
311	комп'ютерний клас	58	58		
313	Кафедра логіки	26	26		
316	Заступник декана з виховної роботи факультету. Органи студентського самоврядування.	19	19		
317	Заступник декана з наукової та навчальної роботи	28	28		
320	Кафедра етики, естетики та	27	27		

320a	Заступник декана	25	25		
323	Кафедра історії філософії	46	46		
330	Зала засідань	84	84		
330a	Кафедра політичних наук	52	52		
414	Деканат заочної форми навчання. Відповідальні за аспірантуру факультету філософського	29	29		
422	Кафедра філософії та методології науки.	34	34		

Інформація про наявність приміщень для занять студентів, аспірантів приміщень для науково-педагогічних працівників, читальних залів, гуртожитків, їдалень тощо наведена у таблиці 4.

Будівля Головного («червоного») навчального корпусу – I ступеня довговічності, інші будівлі – II і III ступенів довговічності. Всі вони під'єднанні до інженерних мереж (газ, водостік, каналізація, тепломережі, електропостачання, слабо точні мережі). Матеріальні цінності зберігаються на складах та у приміщеннях, обладнаних охороною сигналізацією. В усіх корпусах цілодобово діє охорона.

Дванадцять кафедр (теоретичної і практичної філософії, історії філософії, етики, естетики і культурології, логіки, релігієзнавства, української філософії і культури, філософії гуманітарних наук, філософії та методології науки, політичних наук, політології, державного управління) займають по одному приміщенню. Всі кафедри устатковані меблями – столами, шафами для літератури. У своєму розпорядженні вони мають сучасну матеріально-технічну базу: комп'ютери та ноутбуки. Все обладнання відповідає потребам навчального процесу. На кафедрах забезпечується виконання норм охорони праці та протипожежної безпеки. Стан освітлення аудиторій відповідає нормам.

Усі види занять, що передбачені навчальними планами, повною мірою забезпечені необхідними навчальними площами, технічними засобами у відповідності до вимог робочих навчальних програм.

Таблиця 4.

Загальна площа приміщень та її розподіл, м²

Загальна площа приміщень головного навчального корпусу та її розподіл

Корпус	Назва приміщень за функціональним призначенням	Загальна площа приміщень (м.кв.)	У тому числі		
			Власна (м.кв.)	Орендована (м.кв.)	Здано в оренду (м.кв.)
<i>Головний навчальний корпус Вул. Володимирська, 60</i>	1. Площа всіх приміщень, що використовуються, усього: - у т. ч. приміщень для занять студентів (курсантів, слухачів, тощо) (аудиторні	30282,6	30282,6		32,40
		5779,6	5779,6		

	приміщення, кабінети, лабораторії, тощо) - спортивні зали	-	-		
2.	Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних працівників)	4976,6	4976,6		
3.	Службові приміщення	7127,6	7127,6		
4.	Бібліотека у т.ч. читацька зала	445	445		
5.	Їдальні, буфети	761,9	761,9		
6.	Медичні пункти	27	27		
7.	Музеї	914	914		
8.	Вестибюлі, холи, коридори	7622,7	7622,7		
9.	Наявність актових залів, їх площа	743	743		
10.	Наявність студентського палацу, (клубу)	520,9	520,9		
11.	Сходи (пантус)	1364,3	1364,3		

Основними джерелами інформаційного забезпечення є бібліотека філософського факультету з її фондом, який налічує понад 10000 примірників друкованих наукових та навчальних видань. Функціонує читальна зала на 80 посадкових місць. Аспіранти філософського факультету мають можливість користуватися фондами та читальними залами бібліотеки імені М. Максимовича.

Для забезпечення навчального процесу на високому рівні активно використовуються лінгафонні кабінети, комп'ютерні класи, що створює умови для забезпечення ефективного викладання наявних дисциплін.

Комп'ютерні класи підключені до міжнародної інформаційної мережі Internet, яка широко використовується у навчальному процесі та науковій роботі викладачами, співробітниками та аспірантами, які мають можливість вести навчальну роботу, отримувати наукову інформацію, користуватись бібліотечними фондами всього світу. Аспіранти мають доступ до комп'ютерних класів забезпечених сучасними ПК та програмним забезпеченням.

Аспіранти мають доступ до наступних повнотекстових баз даних як: Повнотекстові дисертації, база SCOPUS, база EBSCO, Index Copernicus, РИНЦ тощо.

Для забезпечення навчального процесу на високому рівні активно використовуються лінгафонні кабінети, комп'ютерні класи, що створює умови для забезпечення ефективного викладання наявних дисциплін. Управління обчислювальною технікою передбачає концентрацію у загально-університетських класах з метою її оптимального використання та обслуговування. Обчислювальна техніка використовується також для реалізації цілого ряду управлінських та фінансово-економічних завдань.

Комп'ютерні класи підключені до міжнародної інформаційної мережі Internet, яка широко використовується у навчальному процесі та науковій роботі викладачами, співробітниками та аспірантами, які мають можливість

вести навчальну роботу, отримувати наукову інформацію, користуватись бібліотечними фондами всього світу.

Аспіранти мають доступ до комп'ютерних класів, забезпечених сучасними ПК та програмним забезпеченням.

У складі Інституту післядипломної освіти діє навчально-методичний відділ, навчальна лабораторія комп'ютерної техніки та інформаційних технологій з швидкісним доступом у мережу Internet. Інститут має сучасну бібліотеку (понад 27 тис. примірників навчальної літератури) з доступом до зарубіжних баз періодики (EBSCO, Springer, URAN) та готельний комплекс.

Список фахових періодичних видань, які є в бібліотеці та у інформаційних базах, до яких підключено Київський національний університет імені Тараса Шевченка, відповідають потребам програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 033 «Філософія», представлено у таблиці 5.

Таблиця 5.

Список фахових періодичних видань

Найменування фахового періодичного видання	Роки надходження
Вісник Київського національного університету. Філософія. Політологія	1958-2016
Гуманітарні студії.	2007-2016
Філософські проблеми гуманітарних наук.	2004-2016
Філософська думка	2010-2016
Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник.	2014-2016
Вопросы философии.	1992-1993,97-2016
Философские науки.	1989-2016
Философия науки.	2002-2016
Наука и жизнь.	2002-2016
Наука и религия.	1992-2016
Эпистемология и философия науки.	2007-2009
Философия и общество.	1999-2009
Логос.	1997-2008
Віче.	1999-2010
Релігійна панорама.	2000-2010
Філософська думка.	1998-2016
Схід. Філософські науки	1995-2016
Філософська і соціологічна думка.	1989-1996
Актуальні проблеми духовності.	2010-2016
Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Історія і філософія науки і техніки	2009-2016
Вісник Національної академії державного управління при Президентіві України	2004-2008
Вісник Прикарпатського університету. Філософські і психологічні науки	1996-2002
Вісник СевНТУ. Серія «Філософія»	2010--2016
Політологічні читання.	1992-1995
Практична філософія.	2000-2006
Феноменологія.	1998-2009

Мультиверсум.	1999-2007
Філософсько-антропологічні студії.	1997-2001
Філософські обрії.	1999-2006
Вісник Харківського національного університету. Серія “Філософія. Філософські перипетії”	2009-2016
Вісник Черкаського університету. Серія: філософія	2010-2016
Гуманітарний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди	2010-2016
Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філософія»	2009-2016
Гілея	2006-2016
Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова Серія 7. Релігієзнавство. Культурологія. Філософія	2000-2008
Проблеми гуманітарних наук	2010-2016
Наукові записки НаУКМА. Серія: філософія та релігієзнавство	2003-2016

Аспіранти мають доступ до майже 20 повнотекстових баз даних (БД), з яких особливий інтерес для релігієзнавців представляють: БД видавництва «Центр учбової літератури», БД «Polpred.com» (огляд ЗМІ), БД дисертацій Російської державної бібліотеки, інформаційний ресурс «Інтегрум», БД SCOPUS видавництва Elsevier, електронна бібліотека Міжнародного валютного фонду, БД видавництва EBSCO (зокрема, Academic Search Premier, ERIC, MasterFILE Premier, Newspaper Source). Ці та інші бази дають змогу використовувати у навчальному процесі широкий спектр міжнародних фахових періодичних видань, зокрема: Ab Imperio, Histoire Sociale, Histoire Urbaine, Historein, Historia – Zeitschrift fur Alte Geschichte, Historia Agraria, Historia Contemporanea, Historia da Historiografia, Historia Social, Historical Journal, History, History and Anthropology, History of Education, History Today та інші.

Гарант освітньо-наукової програми,
Керівник проектної групи

_____

Л.О. Шашкова

затверджена вченою радою філософського факультету
Протокол № 10 від 25.04.2016 р.

Голова вченої ради філософського факультету _____ А.Є. Конверський

Додаток Б.

Графік виконання індивідуального плану науково-дослідницької роботи аспірантами за ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка за спеціальністю 033 «Філософія»

Рік навчання	Робота над дисертацією	Публікація статей		Апробація результатів (виступи на конференціях)
		у вітчизняних фахових виданнях	у зарубіжних фахових виданнях	
1 рік навчання				
1 півріччя	Структура роботи. Робота з першоджерелами.	–	–	–
2 півріччя	Формування інформаційної бази. Написання теоретичної частини роботи.	–	–	1
2 рік навчання				
1 півріччя	Оброблення та аналіз інформаційної бази.	1	–	–
2 півріччя	Описання практичної частини роботи.	1	–	1
3 рік навчання				
1 півріччя	Узагальнення результатів дослідження.	1	–	–
2 півріччя	Представлення рукопису.	1	–	1
4 рік навчання				
1 півріччя	Формування висновків і рекомендацій. Закінчення роботи над дисертацією.	–	1	–
2 півріччя	Оформлення роботи та подання до захисту. Захист дисертації.	–	–	–

